

TRIBEUNA

Studentski list Stevilka 3
Ljubljana, 25.10.1971

Letnik XXI
Cena 1 din

ODPRTO PISMO-TITU

Dragi tovariš Tito!

Tvoj obisk v Perziji nas je zelo presenetil. O diktaturi perzijskega šaha smo v domačih in zlasti v tujih časopisih prebrali marsikaj. Na primer, da so v Iranu prepovedane marksistične stranke, brali smo o metodah iranske policije SAVAK, o tem, da so voditelje naprednih sil usmrtili z mučenjem, brali smo o delavskih stavkah, ki so bile krvavo zadužene, o protestih perzijskih pisateljev proti aretacijam avtorjev in režiserjev naprednih gledaliških del, brali smo o gverilskih napadih na izransko policijo, o študentskih in delavskih manifestacijah proti spektakularni proslavi 2500-letnice perzijske monarhije, o protestih študentov v zahodni Evropi ob obisku perzijskega šaha pred tremi leti in še in še. Simpatiziramo z odporniškim gibanjem v Iranu, simpatiziramo z evropskimi študenti in z Rudijem Dutschkejem, ki je Rezo Pahlavija imenoval enega največjih sodobnih tiranov na svetu.

Zaradi vsega tega nas je tvoj obisk v Iranu osupnil in spravil v negotovost. Mlade socialistične države, kot je Jugoslavija, so neprestano v dilemi med ideološko načelnostjo in političnim realizmom. Na eni strani ne moremo pozabljati na osnovna načela proletarskega internacionalizma, ki nas obvezujejo, da se povezujemo z naprednimi gibanji povsod po svetu, saj vidimo le v taki mednarodni povezavi možnost trajne spremembe sveta. Na drugi strani se hkrati dobro zavedamo, da mora majhna država, kot je Jugoslavija, biti v dobrih odnosih tudi z režimi, ki jim nasprotuje, in to na načelih medsebojnega spoštovanja. Menimo pa, da tvoj obisk v Iranu presega tisto mejo ekonomskih in diplomatskih odnosov, ki bi bila razumljiva glede na nedemokratsko diktaturo perzijskega šaha. Politika naše partije mora biti, ne glede na državne interese, neodvisna in zvesta načelom in programu ZKJ.

Kot komunisti, ki verujemo v osnovna načela Zveze komunistov Jugoslavije, te prosimo za javno pojasnilo o tem tvojem obisku. Prepričani smo, da lahko le možnost kritike na vseh nivojih zagotovi široko demokracijo Zveze komunistov in da je to edina pot za doseg naših revolucionarnih ciljev. Zato verjamemo, da boš naše pismo sprejel z razumevanjem.

S tovarškimi pozdravi!

Člani ZKJ s Tribune:
BORIS CIZEJ
MLADEN DOLAR
JOŽE KONC
DARKO ŠTRAJN
MILENKO VAKANJAC
DRAGICA ZLOBEC
JASA ZLOBEC

Ljubljana, 15. 10. 1971

CENJENI PREDSEDNIK SFRJ JOSIP BROZ

Pišem ti, ker si moj predsednik. Ker si odpotoval na turnejo, s katero se ne strinjam. Ker si in boš še nastopal tudi v mojem imenu, izročal drugim tudi moje pozdrave in se povsod trudil, da bi bilo nam vsem v tem razburkanem svetu mirneje.

Pišem ti, ker sem ogorčen. Že od vsega začetka. Že od takrat, ko so iranski gastarbajterji z demonstracijami proti perzijskemu šahu opozorili Evropo na Iran. Sledili so jim študenti po svetu, in bolj se je meščanski tisk trudil prikazati Pahlavija kot skrbnega očeta vseh Perzijcev, bolj obtožujoča so bila dejstva, ki so prihajala iz te dežele. Medtem ko so perzijski delavci odhajali za kruhom v svet, in s težavo, kot izkoriščana tuja delovna sila, služili svoj kruh po Dunaju, Berlinu, Parizu in drugod po Evropi, je perzijski šah s kraljevim sijajem v istih mestih Evrope zapravljal svoje počitnice in denar. Medtem ko je šah vrgel v časopisni svet svoje reformatorske težnje, so na glavnem trgu Teherana eksemplarično usmrčevali študente in učitelje, ki se niso strinjali z njegovo politiko izobraževanja; so zapirali tiste, ki so kritizirali njegovo gospodarsko politiko, in so razseljevali narode, ki so želeli ohraniti svojo narodno identiteto, in tako prišli navzkriž z njegovo „mobilizacijsko težnjo po krepitvi nacionalne zavesti Irana.“

Če je proslava, na katero so te povabili in ti tam odredili častno mesto, enkratni spektakel stoletja, pa žične ovire in minska polja, ki so s krbela za varnost gostov, niso prav nič neobičajnega. Prav tako vsakdanja je bila vest iz Perzije, tik pred tvojim odhodom, da so „v spopadu med iranskimi varnostnimi silami in komunističnimi gverilci bili štirje gverilci ubiti, dva pa ujeta“.

Seznam vseh povabljenih je bil pisan, dolg in spektakularen. Takšni srečanj smo bili do sedaj navajeni le ob izjemnih priložnostih, na sedežu OZN. Res je, da je vsaka priložnost za izmenjavo mnenj dobrodošla in da lahko prispeva k mirnejši ureditvi sveta. Res pa je tudi, da se ko rak v množici topotajočih nog izgubi. Povej mi, cenjeni predsednik, o čem se pravzaprav lahko pogovarjaš z ljudmi, kot so Agnew, Hasan II., Husein, Medici, Selasie in drugi? V njihovih deželah je podobno kot v Perziji. Z najrazličnejšimi oblikami represije dušijo ljudstvo, ki zahteva spremembo razmer; imajo revolucionarno ali gverilsko gibanja; na oblasti je domača reakcija, ki je še do nedavna — in ne dvomim, da tega ne bo počela še naprej — pobijala komuniste in druge nasprotnike režimo v. O čem se lahko pogovarjaš s temi ljudmi, od katerih se je odvrglo v se napredno javno mnenje?

Na proslavo ruševin nekdanjega imperija je bila povabljena le peščica izbranih gostov: „voditelji sveta“, predsedniki republik in vlad, suvereni, kralji in cesarji. Ljudstev ni bilo in jih tudi nihče ni vabil. „Veliko proslavo izjemnega datuma človeške zgodovine“ so omogočili ogromni stroški. Tistih, prek katerih se je tisočletna človeška zgodovina dejansko prenašala in katerim oporekajo že od „tistega“ izjemnega datuma pa vse do danes kulturo in tistih, katerim neprestano kratijo pravice do resnične svobodne ustvarjalnosti in kulture, ni bilo na proslavo. Kako na j sprejem to proslavo za svojo in občečloveško, ko pa že sama po sebi zanika tisto, kar naj bi slavila.

Na tej poti po svetu boš osamljen. Ne dajem ti svoje popotnice, ne dajem ti svoje volje, prijateljstva in pozdravov. Moj svet ni svet manjšin, je mogočna reka ljudstev Afrike, Amerike in Azije in tudi Evrope. Vzel si mi vest, zato se bom v iskanju svojega obraza sam podal na pot.

Odgovori mi na vprašanje, cenjeni predsednik, ali je proslava minuliosti pomembnejša od borbe za prihodnost? Na proslavi starodavnega perzijskega cesarstva naj bi bilo veliko več šefov držav, kot jih je bilo na letošnjem generalnem zasedanju Združenih narodov. Povej mi, ali srečanje v nekdanjem Persepolisu odtehta odločen nastop pred Združenimi narodi? Ali je obletnica najstarejšega zemeljskega cesarstva v 71. letu 20. stoletja res tako velik kulturni in predvsem politično-zgodovinski dogodek, da se ga mora udeležiti elita šefov in suverenov držav celega sveta? Mislim, da ste s svojo udeležbo v Perziji pokazali neinteresa do Združenih narodov in svoje podcenjevanje vloge in mesta OZN v letosnjem političnem svetu.

Kaj bi pravzaprav morali misliti in kaj mislimo s svetovno elito državnikov? Le malokomu od njih — če sploh ob kom bi ti hotel na začetku naše revolucionarne poti stati ob strani. A danes zavzemaš v njihovi vrstah častno mesto, imenujejo te dobrega prijatelja in cenjenega gosta. Vse bolj te hvalijo in čislajo kot državnika, le malokdo se še spomni na Tita—revolucionarja. Seveda, ker so z druge strani meje, katera ločuje revolucionarje od razrednih sovražnikov. Spoštovanje, ki so ga nekoč imeli do tebe in do Jugoslavije, je danes zamenjalo oblažinjeno izražanje spoštljivosti do tebe kot spretnega državnika. Med odločnim nastopom partizanskega vodje, ki se ne meni za pravila „diplomatske igre“ in ki ga vsi spoštujejo, ker združuje v sebi moč vsega naroda, in med za služnim „starim prijateljem in ljubim gostom“, ki ga vsi laskavo hvalijo in postavljajo kot drag spomin v družinsko vitrino, je precejšnja razlika.

Žal mi je zate in sramujem se samega sebe.

Moja volja hoče ven iz zastraženega Persepolisa, poiskati hoče anonimne ljudi v bedi, onstran z minskimi polji zavarovanih šotorov. Hiti po neznanih stezah za borci partizani, revolucionarji, da bi se z njimi tovariško pozdravil in oplodil krvotok svojega bledega evropskega ožilja. Pozdrave, ki jih pošiljam v svet, izrekaš tistim, ki ljudstev ne slišijo, zato se namesto vezi postavljajo med nas nerazumevanje in razhajanje.

Pišem ti kot človeku in te vprašujem po tvoji človeški vesti. Ne morem ti pisati kot državniku in politiku, kajti na tej osnovi bi bil najin razgovor nemogoč in predvsem neenakopraven. Tudi o pravilnosti in nujnosti tvoje odločitve me ni treba prepričevati. Res, da si odpotoval — zame, ki sem bil na to nepripravljen — nenadoma, a dogoki in tvoj prisrčanek dajo misliti nazaj. Bil sem ogorčen, ko si spomladi sprejel pokroviteljstvo nad jugoslovanskim odborom za pripravo omenjene proslave. Če bi že takrat ravnal po svoji vesti, tedaj bi ti že takrat napisal takšno pismo in javno protestiral proti tvoji volji. Žal mi je, ker so me dogodki prehiteli.

Naj ti na koncu pripišem, da to tvojo državniško turnejo v celoti odklanjam kot nezdružljivo z revolucionarno politiko.

S spoštovanjem

Pavel Kristan

P.S. Ko boš hodil po ZDA, te naprošam, da se v mojem imenu in ime številnih ljudi po svetu zavzameš za Angelo Davis in vse politične in vojne ujetnike v Združenih državah. Vnaprej lahko računaš na mojo polno podporo.

PRIPIS ODGOVORNEGA UREDNIKA

Ob podobnih priložnostih je takim prispevkom dodan pripis uredništva, v katerem se urednik opravičuje zaradi objave, poudarja, da to ni mnenje uredništva. Da je sicer v duhu svobode tiska treba objaviti tudi kaj takega, da pa je seveda tak ekstremizem le slučajno našel pot v časopis. Ta pripis nima tega namena. Osebnost se s Kristanovim pismom popolnoma strinjam in mi je samo žal, da ni prispelo na uredništvo prej, da bi se pod njim lahko podpisali vsi člani ZKJ s Tribune.

Jaša Zlobec

Z nekakšnim razglabljanjem, ki hoče biti napisano čim širše razumljivo, mobilizirajoče in povezujoč svetovna gibanja z našim, se pridružujem debati o sedanjem trenutku v našem študentskem gibanju z željo, da bi se vsak bralec opredelil sam v sebi, ne glede na to, ali se z napisanim v celoti strinja ali ne.

I.

Študentska gibanja so, kljub mnogim svojim manifestacijam v pretekli zgodovini, karakteristične pojav druge polovice dvajsetega stoletja. Po „ideologizaciji“ delavskih gibanj, zlasti po drugi svetovni vojni, pa so študentska gibanja mnogokrat edini pobudniki korenitejših socialnih sprememb, kar je mogoče pojasniti tudi z dejstvom, da študij na univerzi zajema vse širše plasti novih generacij, ki v družbi ni reprodukciji perspektivno zavzemajo ključna mesta. Zaradi pogostega nerazumevanja delavskih množic, zaradi spremenjenega odnosa obstoječega sistema, zaradi pridobljenih praktičnih in teoretskih izkušenj itd. študentska gibanja dinamično menjavajo načine delovanja, razpadajo, se na novo vzpostavljajo in nadaljujejo že začeto, začenjajo povsem znova, se borijo v institucijah ali izven njih (proti njim) ali oboje, se organizirajo, podirajo lastne organizacije, ko se odčitajo originalnemu študentskemu interesu skratka, je težko zajeti vse pojave oblike študentskega gibanja. Toda bistveno je, da se študentska gibanja tolčejo za mir in revolucijo v ZDA, za defasizacijo v Južni Ameriki, za socialistično revolucijo v zahodni Evropi (kjer se dogaja, da študentje navežejo tudi trdnejše stike z delavci). Skupno z delavci so na Češkoslovaškem in na Poljskem jasno pokazala svoje mnenje o avtoritarnem socializmu. Na Japonskem so študentje velikokrat grobo soočeni s policijsko silo, itd.

Svoje mesto študentska gibanja vedno bolj najdejo tudi pri nas v situaciji, ko prihaja do perversije osnovnih revolucionarnih in proletarsko-internacionalističnih načel revolucije, ko se v konkretnih pojavi kaže dekadenca južnoslovenske skupnosti v pol-kapitalistično razslojeno družbo, ko pogosto prihaja do kompromisarske zunanje politike, ko vedno bolj izstopa birokracija ter tehnokracija, ko so informacije (avto) cenzurirane in ko se vse to in še marsikaj odraža v neuspešnem funkcioniranju gospodarstva in zaviranju dejanske uveljavitve samoupravljanja ter osnovnih načel demokracije širokih ljudskih množic....

II.

Zasedba fakultete oziroma univerze je ena najpogostejših oblik študentskega revolta. Nazunaj je to praviloma politični akt, naznotraj pa ali politična aktivnost, povezana z zunanjimi zahtevami, ali pa poskus ustvarjanja novih odnosov na univerzi in poskus konsolidacije študentskega gibanja samega. Najpogostejše pa gre za preplet vseh teh elementov. Pri večini zasedb se je dogodilo (to trdim glede na izkušnje tovarišev iz zahodne Evrope in iz ZDA), da so udeleženci po zasedbi zapadli apatiji, razočaranju in cinizmu. Po mojem mnenju se to dogaja predvsem zato, ker se med zasedbo zgradi mnogo hotenj in radikalnih programov, ker je sožitje, ustvarjeno v malodane utopičnih razsežnostih, po končani zasedbi soočeno z „grobo realnostjo“ in ker se hotenja ali programi pokažejo predaljnosežne, ali pa gibanju za njihovo realizacijo enostavno zmanjka sapa. Ta ko se morajo študentska gibanja po tovrstnih akcijah običajno ovedeti, da s tako akcijo pravzaprav ničesar niso rešili, po drugi strani pa se morajo zavedati notranjih moči, ki jih s tako akcijo pridobijo kar lahko pelje v nadaljnjo učinkovitejšo aktivnost.

III.

Takšne značilnosti je v poglavitnih točkah imela tudi ljubljanska zasedba FF. Izzvana od pritiskov administrativno-represivne narave, je pokazala velik zagon, prinesla množico novih idej (nekaj jih je tudi realizirala), predvsem pritegnila veliko študentov, ki so zaživeli enotedensko globoko ustvarjalno in humano vzdušje, prinesla manifest, enega prvih resnejših teoretskih izrazov slovenskega študentskega gibanja in morda vsaj za trenutek opogumila zagovornike liberalnejših teženj v slovenski politiki. Pokazala pa je tudi na precejšnjo neizkušenost v obvladanju občasne odločitve miselno in emocionalno izpraznjenost po končani zasedbi, kar je bilo okrepljeno še z Vukovo gladovno stavko. Nezmožnost, da bi vztrajali do konca na zastavljenih principih, se je pokazala tudi v načinu reševanja „Vukovega problema“. Študentje, ki so sodelovali v zasedbi, so se nenadoma zopet znašli v „grozljivi“ vsakdanjosti, skoraj dramatičnim vprašanjem: „Zakaj smo to pravzaprav počeli?“ Ker v tistem trenutku v veliki kritičnosti nihče ni mogel prirečljivo prikazati konkretnih rezultatov zasedbe, ker smo o vsi v trenutkih vrhunca zasedbe pričakovali tako veliko, smo se v danem trenutku le s težavo iztreznili.

Vendar začenjamo po nekaj mesecih spoznavati, kako je zasedbo, kakršna je pač bila, potrebno zapisati na ne še posebno dolga seznama izkušenj, ki jih imamo. Pokazale so se nekatere nove mogoče poti študentske aktivizacije, problemi, ki se jih moramo lotiti, so jasnejši. Izraziteje pa so se pokazali tudi načini, na katere nas obstoječa prevladujoča struktura hoče utišati, pokazali so se tudi nosilci takšnih tendenc, v nekaterih debatah „na terenu“ pa tudi naš potencialni zaveznik počasi osveščujoč se delavski razred. (Res je, za dejansko enotno fronto študentov z delavci bo do še mnoge generacije študentov morale še veliko delati.)

IV.

In kaj zdaj? je vprašanje, ki ne more ostati brez odgovora, kajti logika zasedbe mora živeti naprej. Študentje na mrež moramo razviti akcijo, ki vključuje tudi teoretsko delo na univerzi, družbi je treba jasno dopovedati o pomenu univerze in celotnega šolskega sistema kot komponente celotne družbe. Možnost, da nastopamo kot politični subjekt, nas zavezuje, da kažemo na hrbe „naše“ politike, da se ji upiramo ali jo podpiramo, jo provociramo in negiramo. Konec koncev pa je tu še naša izsušena kultura, ki v bistvu še vedno vztraja na pozicijah elitne kulture, skupaj z njeno nujno komponento tako imenovano množično kulturo (šund, kič, plaža, diletantizem, pozerstvo in blef).

Konkretnije: poleg spreminjajočega se delovanja po naših fakultetah, se moramo trenutno zavzeti za enotni univerzitetni center v Ljubljani, zavzeti se moramo za sistemsko reševanje problemov celotnega šolstva, ki ga ne smemo in ne moremo več reševati s samoprispevki in ostalimi miloščinami za „negospodarsko“ sfero (!). Ravno to je po dročje, kjer ne smemo mirovati niti za trenutek, kajti skozi obstoječi šolski sistem obstoječa družba reproducira in povečuje sedanje socialne razlike.

Razkrivati moramo grobo izrabljanje samoupravljanja vse od tovarn, ožjih družbeno-političnih skupnosti, do celotne republike in zveze. Razkrinkati je treba vse bolj razpasen birokratski stroj, ki v svoji samonamembnosti čedalje huje parazitira živ ljudski organizem. Odločno je treba zahtevati od partije in ostalih akterjev v politiki, naj se vendar že začno zopet zavedati svojih internacionalističnih zgodovinskih obvez, ali pa naj se reformirajo, revolucionirajo ali odpravijo, če tega ne zmorejo takšni, kakršni trenutno so. Dovolj imamo že častnih neodgovornih in zbirokratiziranih politikantov, ki tvorijo sfero odtujene politike. Dovolj nam je tistih, ki čvekajo o razliki med teorijo in prakso, ki „teoretično“ obljublajo tehnološko posladkano blaginjo v prihodnosti in se redijo na realnih tleh propadle prakse.

In ti, ljuba študentska kultura, mobiliziraj se, razvij svojo fantazijo, bodi dejavna tudi tam, kjer je kultura le čudno zvaneča beseda, glasno zakliči, da so minili časi, ko so te sodili tisti, ki se boje tvojih resnic, postani naša!

Mnogo je razveseljujočega dela, lotimo se ga! Ali lahko živimo kako drugače kot dejavno? Napnimo možgane, ovedimo se svojih moči, pljunimo v roke, prispevajmo svoj del za ustvarjanje novega sveta, kajti v sedanjem se nam obeta le borno življenje v krogu plišastih medvedkov, degeneriranih psov in mačk, ob premogovi margarinii, zakajenem zraku in umazani vodi ter ob tekočih trakovih v tovarnah, seveda pa se vsakemu obeta višji ali nižji položaj v družbi ni hierarhiji.

DARKO ŠTRAJN

Tribuna — Izdaja IO SŠ LVZ — Uredništvo in uprave: 61000 Ljubljana, Trg revolucije 1/II — Telefon 21-280. Tekoči račun: 501-8-78-1 — Rokopisov ne vračamo — Tiska DDU, Ljubljana, Parmova 39 — Poština plačana v gotovini.

Glavni urednik: Mladen Dolar
Odgovorni urednik: Jaša Zlobec
Sekretar redakcije in lektor: Dragice Zlobec
Uredništvo: Franko Adam, Boris Cizej, Milan Jesih, Vladimir Simič, Darko Štrajn, Mladen Švarc.
Tehnični urednik: Tomo Podgornik
Stalni sodelavci: Milan Dekleva, Jože Konc, Pavel Kristan, Andrej Medved, Jure Mikuž, Jernej Novak, Lado Planko, Marjan Pungartnik, Ciril Ribičič, Janez Stergar, Tomaž Šalumun, Lenart Šetinc, Andrej Ule, Mile Vakanjac, Vinko Zalar

(Ekskluzivno za Tribuno)

„IO SŠ LVZ podpira projekt univerzitetnega centra, kakor je obrazloženo v študiji delovne skupine študentov Fagg. IO SŠ LVZ priporoča, naj se univerza v celoti zavzame za to, da bi čimprej pričeli z gradnjo nove stavbe ekonomske fakultete na območju, ki je v omenjeni študiji predvideno za lokacijo novih univerzitetnih objektov.“

Ljubljana, 18. oktobra 1971

Mihevc Miro

LOKACIJA UNIVERZITETNEGA CENTRA IN EKONOMSKE FAKULTETE

IZJAVA IO ŠTUDENTOV FAGG

Kot vse razvijajoče se univerze, ki rastejo, ima tudi univerza v Ljubljani že od ustanovitve leta 1919 kronične težave z neustreznimi in preozkimi prostori. Prostorska stiska na ekonomski fakulteti, kjer številni študenti iz leta v leto hitro rase — tej rasti pa velikost površin in oprema prostorov nista sledili — je trenutno najbolj žgoč problem prostorskega razvoja univerze. Vso kompleksno težavnost tega razvoja očitno evidentno pomanjkanje lokacij. Glavna vzroka za to sta splošno pomanjkanje prostih površin v Ljubljani, še bolj pa odsotnost perspektivnega prostorskega načrta, kar se zdaj pričinja tako očitno maščevati. Dobra prostorska organizacija moderne univerze temelji na skupni učinkovitosti njenih posameznih enot (fakultet), kjer so omogočeni intenzivni interdisciplinarni kontakti, stiki med fakultetami, učitelji in študenti, univerzo in mestom itd. Vsi ti faktorji so med seboj povezani v toliki meri, da odločajo o vrednosti in sposobnosti univerze, zato parcialna obravnava lokacije ni niti smiselna niti mogoča. Prav tako kot je tudi samo kratkoročno načrtovanje nesmiselno, ker ve mo, da so takojšnji ukrepi, kar hočemo v tem primeru, možni samo v okviru dolgoročnega načrtovanja.

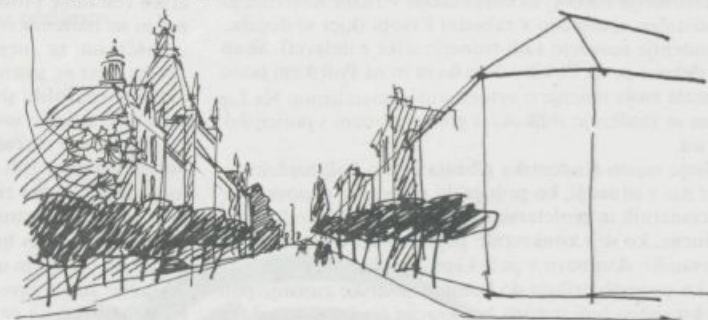
Raziskavo o lokaciji univerzitetnih objektov v zvezi z nadaljnjim razvojem univerze v Ljubljani smo študirali na katedri za urbanizem in javne zgradbe na oddelku za arhitekturo FAGG. Lokacijo za ekonomsko fakulteto smo iskali na omenjeni način, torej z upoštevanjem tak o razvoja celotne univerze kot tudi mesta. Rezultati prostorskih analiz so pokazali, da se je kljub širjenju Ljubljane proti severu univerza razvijala v njenem južnem delu in se vanj s svojimi bistvenimi elementi vse bolj trdno in organsko vraščala. Vse do sedaj razvite fakultete družboslovnih in delno tehničnih fakultet so koncentrirane na območju Aškerčeve, Tržaške in Vegove okrog NUK, kjer je tudi sedež univerze. Na viškem področju so pretežno tehnične fakultete in inštituti, medicinska fakulteta pa je po logiki razvoja rasla ob kliničnem centru.

Na tem področju so zgoščena tudi stanovanja študentov in univerzitetnih učiteljev, v sosesčini pa vse glavne kulturne, upravne ter nacionalno pomembne institucije.

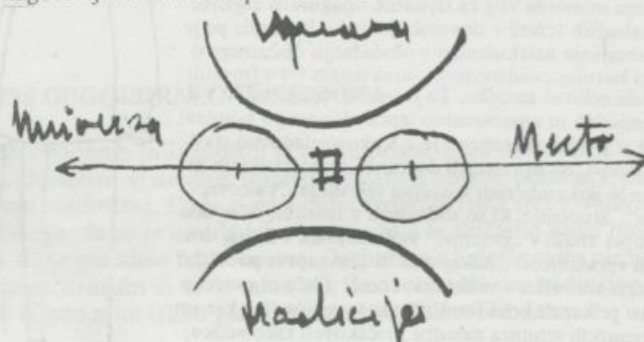
Širše razvojno področje se po tej študiji odpira proti Viču in Barju, katerega gradbena in pejsažna vrednost je danes že zelo cenjena. Prva je z našo današnjo tehniko primerna tudi za višje zgradbe, pejsažno pa pomeni mirno področje, komaj 1–2 km oddaljeno od centra. Tu je po analizah zelo primerno področje tudi za lokacijo študentskih stanovanj, rekreacijskih in športnih prostorov. Zelo ugodna za razvoj univerze je splošna redka naseljenost juga Ljubljane, ta je urbano dovolj organiziran, obenem pa še poln lokacijskih možnosti.

Vedno poudarjamo središčno vlogo univerze v naši družbi, njen za širjenje znanja in kulture centralni pomen, koristnost njene kritičnosti do okolja in družbe, odprtost in angažiranost. Takemu konceptu pa res odlično ustreza ideja univerze v mestu in na robu njegovega centra (City Campus). Sestavlja lahko organizacijsko povezan sklop enot, ki je obenem v mnogovrstnih in mnogoštevilnih oblikah povezan z mestnim tkivom.

Izbranih lokacij bi se morali izogibati iz ekonomskih vzrokov (cene zgradb ob ceni manjkajočih infrastruktur), prometno-tehničnih, predvsem pa zaradi nevarnosti razklanosti univerze, če se nismo odločili, da jo v celoti prenesemo drugam; in tudi nevarnosti, da bi se zaradi periferne lege univerzni ambient začel spreminjati v „geto“. Prizadevanje za osredotočenost vseh univerzitetnih kompleksov na čim manjši prostor in za povezanost z mestom je izrazito po vsem svetu, posebno zaradi slabih izkušenj pri dislociranih rešitvah, ki niso niti kampusi niti univerze v mestu.

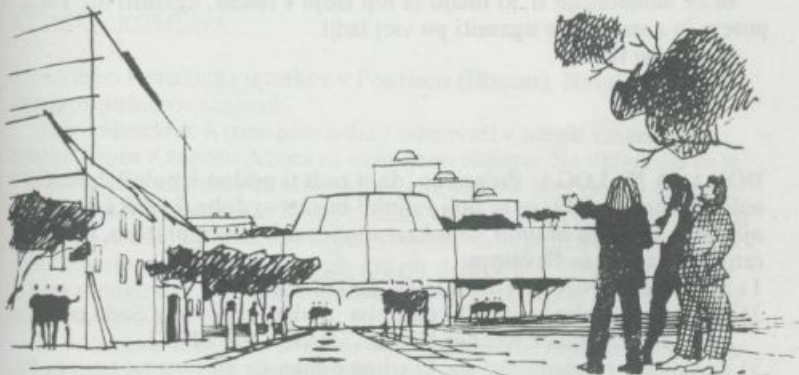

Velika večina že obstoječih univerzitetnih sklopov in rezultati analiz vsiljujejo misel na organizacijo razvoja univerze v verižno strukturo. Glavna odlika takega koncepta je koncentracija notranjih in zunanjih dragocenih kontaktov kot so študent—mesto, občan—univerza in študent—občan. Zato iščemo tako urbanistično situacijo, da bo sistem pešpoti univerze skupen z mestnim, njen vozni promet del splošnega in kjer bodo možna privlačna shajališča vseh vrst, od zabavnih do pedagoških in kongresnih. Ta linearna struktura se danes že nakazuje v mreži obstoječih pešpoti, cest, (Vegova in Aškerčeva) ter lokacij že delujočih fakultet. Zeleni pas od medicinske fakultete ob Ljubljani, prek Wolfve ulice, Zvezde in Vegove ulice proti Barju bi še dopolnili z drevjem in arkadnimi hodniki ter tako vključili v verigo tudi medicinsko fakulteto, in končno ta vmesni povezovalni pas opremili s študentovskimi stanovanji, klubi, kafeterijami, učnimi bazami itd. Prostor in vsebinsko predstavlja središče, po teh mislih nov informativni knjižnični center ob Emonski cesti, najsodobnejše upravljen in opremljen študijski pripomoček. Od njega se raztezajo poti do univ. objektov, ki bi ne bili dlje kot 20 minut hoje, zaradi česar je še vedno mogoče uspešno ekonomizirati študentov čas. Družboslovne fakultete z ekonomsko kot jedrom univerze bi imele v tej organizacijski obliki idealno potrebno centralnost z ozirom na vse kontakte z institucijami, na vse kontakte z institucijami, na katere se njihovo delo navezuje: z novim knjižničnim informativnim centrom, ustanovami republike in občine, kulturnimi ustanovami, inštituti itd. Poleg že obstoječega športnega parka Svobode pa bi uredili še druge na Barju rekreacijske in športne površine za množične športe, rekreacijske proge, veslanje na Ljubljani itd. Ob Vegovi, ki je že sedaj os univ. področja, je predvideno oblikovanje univerznega foruma z aulo magno, velikimi in srednjimi javnimi predavalnicami, reprezentančno ploščadjo, s prostori za kontakte, z gosti od zunaj kot tudi za interfakultetne povezave. Ker je ta predel naslonjen na bodoče precej obsežno poslovno območje, so zagotovljeni zanimivi splošni kontakti.

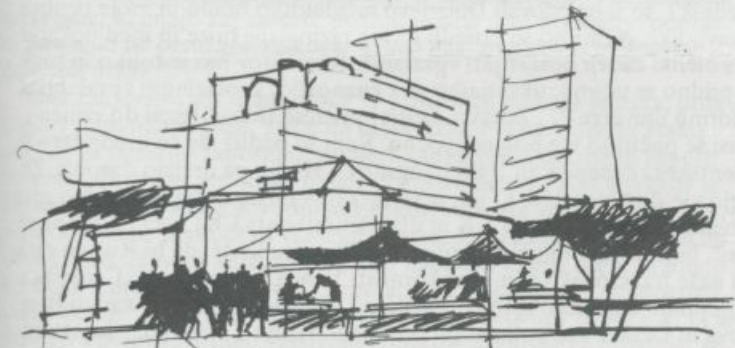
Zaradi vseh teh dogajanj je očitno nujno, da se o lokaciji novih fakultet ne odločamo površno. Dobra lokacija je samo tista, ki nudi bistvene, dolgoročne prednosti. Šele pogled na usodno kompleksnost organizma univerze pa nam omogoča optimalne odločitve. Ekonomska fakulteta bi se kot samostojna enota vključevala v samo univerzno jeдро, a v sosesčini bo bodoča pravna fakulteta in fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

Možnost v ta namen smiselne preureditve tega sicer naglo propadajočega mestnega predela je vidna na spodnji shemi. Kompleks je razdeljen vzporedno s Titovo na dva dela: poslovni in univerzitetni. Poslovni pas je v skladu s svojim značajem odprt na prometno Titovo in tvori izolacijsko bariero za univ. del, ki je obrnjen proti zeleni in mimni Vegovi (brez motornega prometa).

Ker se zahteve po prostorih z razvojem znanosti iz leta v leto spreminjajo in ker je tako razvoj univerze šele v obrisih, moramo iskati rešitve, ki so dovolj obsežne in omogočajo svobodno razporejanje, variabilnost in fleksibilnost prostorov. Primerna konstrukcija in inštalacijska opremljenost omogočajo skoraj poljubno urejanje enot po etažah v horizontalni smeri. Te so enakomerno opremljene s predavalnicami, kabineti, seminarji, bibliotekami in laboratoriji. V prerezu so nujne enotne strukture, ki omogočajo ugodno delo v posamezni stavbi kot tudi povezovanje s sosednjimi zgradbami. Tako nastanejo naslednje značilnosti posameznih nivojev:

Pritličje: nivo srečavanja študenta, predavatelja, občana. Tu se ob glavnih komunikacijah z intenzivnim notranjim in mestnim peš prometom nizajo študentske trgovine, knjigarne, antikvariati, kafeterije, štud. klubi, centri, razstave, restavracije, disco, klubi nasadi itd.

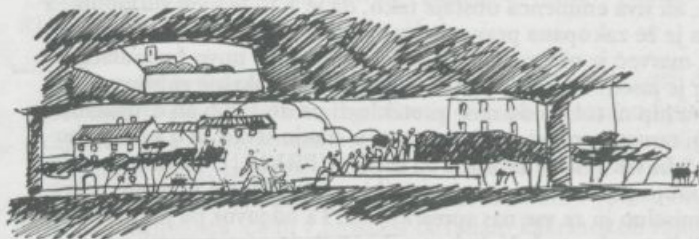
Mezanin: kontakti, širša izmenjava, interfakultetnost, simpoziji, gostje, javnost, aula magna za svečanosti, velike predavalnice, čitalnice, uprava, organizacija simpozijev, študentski tisk, radijska postaja, eksperimentalna dvorana za javne prireditve, glasbene, baletne in gledališke akademije.

1–3 etaža je namenjena nižjim letnikom v razdobju po prvem osi pu za bolj specializirano delo: seminarji, manjše predavalnice, kabinet i, priročne biblioteko.

3–5 etaža za delo predvsem višjih letnikov s podobnim razporedom delovnih prostorov.

5–7 etaža je namenjena za raziskovalno delo, absolvente, dopolnilni in podiplomski študij, delo doktorantov.

Terasa: počitek, vrtovi, družabnost, pol pokrite površine.

S sistemom izrivanja je mogoče za dalj časa rešiti nepredvideni razvoj širjenja tistih fakultet, ki bi imele v določenem obdobju večje prostorske potrebe kot npr. sosednje, kjer število študentov pojava.

Gradnja ekonomske fakultete je po teh načrtih lahko prva faza realizacije že zaradi njene prostorske stiske in že zagotovljenih sredstev. Glede na relativno ne velike stroške normalnega dela pri pripravljanju zemljišča, ki je le deloma napolnjeno in še to z improviziranimi in propadajočimi objekti, bi lahko z gradnjo pravočasno začeli. Zgradba te fakultete lahko stoji sama, vse dokler bi začeli priključevati ostale objekte: po nastopajočih potrebah in po danih možnostih. Vsi vemo, da samo predavalnice in kabineti še zdaleč ne pomenijo novodobne univerze, ampak so za to potrebne dopolnilne ureditve urbanega in funkcionalnega značaja, ki na tem območju v veliki meri že obstajajo.

Z izkušnjami pri zelo velikem številu novih univerz v Evropi so prišli do zaključka, da je izgradnja posamezne univerze najbolj ekonomska glede na čas in prostor le takrat, ko je planiranje dolgoročno in upošteva dane razmere v povezanosti s predvidenim razvojem mesta in univerze, to je prostorsko, ekonomsko in programsko povezavo.

MOJCA ŠAŠEK

knjižnj.
informat.
center

gradišče

vegova

Josip Vidmar? Da. Štrapac? Da. Pa ne gre zanj.

2. in 16. oktobra je Delo objavilo dve reflektivni spekulaciji Josipa Vidmarja, ki bi kot pismi brezimnega bravca ne bili vredni pozornosti in ki bi ju tudi kot razglabljanji Josipa Vidmarja lahko spregledali, ko bi ne vsebovali nekaj pogledov, za katere menimo, da niso samo njegovi. Morda je pisanje naročil kdo, ki si želi vrnitve k svojemu trenutku (obakrat je naslov: K našemu trenutku) ali pa tudi ne; vsekakor so pogledi, o katerih je govora, voda na mlin sivi eminenci dolgih let še ne ta kko davne preteklosti; ta siva eminenca si želi vrnitve v svoj mračni trenutek.

O tem, ali siva eminenca obstaja tako, da je J.V. le njen služabnik, ali tako, da je že zakopana prav notri v njem, si tudi sam J. V. ni mogel pojasniti, marveč je obe možnosti dialektično zлил v novo formulacijo: „Odgovor je jase: smisel trenutka, ki postavlja vsakršne zahteve vsem in ki mu ta hip ni toliko do naše preteklosti ne do takih ali drugačnih abstrakcij, temveč predvsem do jasnosti o stanju stvari in o njihovi bodočnosti.“ In takoj nato žeblico na glavico (PRVIČ!): „Temu je treba posvetiti svojo pozornost in svojo misel in pomagati pri urejanju našega doma smiselno in za vse nas sprejemljivo. Ta odgovor pa je tudi že o dločitev.“ Potem ko se J. V. kakor poheca, da je „... razumljivo, da se ne bom ukvarjal z gospodarstvom, v katerem imamo na razpolago to liko in tako uspešnih strokovnjakov“, pojasni (žeblico po glavici DRUGIČ), da bo vendar njegov predmet „nekakšen sektor politike, ki mu pri nas skoraj nihče ne posveča resnične pozornosti, dasi je v resnici ne navadno važen za usodo majhnega naroda, kakršen smo Slovenci, morda celo popolnoma usoden.“ Siva eminenca skozi večje pero J. V. trka na patriotizem domžalskih obrtnikov, zagrenjenih borcev veteranov, gosposdinj, študentov, intelektualov. Predvsem pa na srca vseh obrobni in centralnih nosilcev politične moči, jasno, spomniti jih je treba, da so tu spustili vajeti iz rok: „Kajti možno je, da bomo uspešni tu ali pa nikjer.“ Ali torej ne gre le za prazni nacionalni ponos, marveč kar za uspešnost? Očitno.

In kateri je „nekakšen sektor politike“? Izvolite: „In ta sektor je kultura in kulturna politika, ki je pri nas neodpušljivo zanemarjena in v kateri vladajo zmeda, zaslepljenost in celo gojena anarhija.“

Naprej piše siva eminenca z roko J. V., da se s kulturnimi skupnostmi že res precej spreminja, da pa bodo bolj razdeljevale denar za kulturno življenje, „manj pa se bodo ukvarjale s smernicami zanj.“ (TRETJIČ s klavirnim žebeljem noter.)

Če bi hoteli pisati kakšno odprto pismo ali javno vprašanje zdaj že tolikokrat omenjeni sivi eminenci, najbrž ne bi poznali naslova. Gotovo ne bi pisali J. V., saj on, tudi če bi hotel, ne bi mogel pri naših gospodarih ničesar doseči. Pa vendar vprašajmo, da nam bo z izgovarjanjem odšlo nekaj tesnobe: KOMU smernice?

Ali naj znižamo letnico? Za 10 ali 20?

„Ko se je vsaki taki smerodavnosti odrekla naša osrednja politična organizacija, to se pravi partija ali Zveze komunistov...“ (ČETRTIČ je žebelj že v deski. PRVI ŽEBELJ.) „Nastal je grozljivi vakuum...“ Do sem je prišel glasnik prebujanja sive eminence v svojem prvem tuhtanju in rekel le še, da je bridko.

V drugem razmišljanju je zabil DRUGI ŽEBELJ in bil kar s PRVIM udarcem zelo precizen: „Izrekel sem zadnjič obžalovanje, ki ga še vedno čutim, da še je naša osrednja moč odrekla aktivnemu sodelovanju in vplivanju v stvare kulture,“ ki, kakor priziva J. V., resda tudi prej ni bilo posrečeno.

(J. V. se nato v večjem delu drugega članka jezi prav privatno in do cela nezanimivo, kako je „sodobno“ kar skozi v „smislu življenjskega absurda in v duhu hermetičnega, nikomur jasnega pa tudi nikomur potrebnega atomiziranja liričnih elementov“; kako živi „seksualna razpuščenost v besedi in pripovedi, vsakršni socialni in politični nihilizem, kar je po bistvu stvari naravna zmes sleherne popolne dezorientacije in popolne notranje praznine“.)

Potem ko ugotovi, da smo prispeli „na najnižjo točko naše razvojne poti“, mahoma udari DRUGIČ po DRUGEM ŽEBELJU, izredna batina. Prosimo, ves odstavček: „Nujno bi bilo o teh stvareh povedati vso resnico in v skladu s to resnico tudi ukrepati. Tem nujneje pa je ta razčistitev in smiselna ureditev stvari potrebna, ker številna znamenja kažejo, da sicer lahko dočakamo akcijo z nasprotnim namenom in seveda v slogu, ki duhu opisane naše sodobne kulture ustreza. Ljudje, ki jo predstavlja, ne poznajo in nimajo naše širokosrčnosti, niti ne naše lagodnosti. Ne, to je rod z živim smislom za organizacijo, komercializem in za sistematično zasledovanje smotrov, ki si jih je postavil.“

In ko se še zjezi nad dvanajstimi gledališkimi in štirinajstimi literarnimi delavci („Dotaknil sem se tega manifesta, ki mi je bil slučajno pri roki.“), se J. V. še zadnjič dvigne nad ŽEBELJ: „... da je vendarle že naša dolžnost ustvariti neko našo kulturno-politično misel in jo tudi uveljaviti...“, če ne, bo po režisersko itd. Še malo nas ne mika mešati po ljubljanskodramskem dreku, ne postavljamo se na nikogaršnjo stran, vsaj ta hip nam ni do tega.

Spomnimo se raje, kako v živo nas je zadela tista stvar z Albrehtovo oznako „razredni sovražnik“. Ne mislimo, da je pisanje J. V. kaj drugega. Preveč je jasno, kako se je znotraj kulturnega dogajanja polarizacija že končala, pola sta si stopila nasproti, gledata se iz oči v oči in se mer

ita. To sta dva duha, duha dveh razredov. Eden namerava poprijeti za vajeti, drugi se namerava najbrž strgati iz njih. Ali se spet začneja? Vlado danje nad kulturo je korak nazaj. Morda le eden od korakov, prvi. DESKA je pribita, smo rekli. Ja: namesto že odstranjenega klina v lojtri. Tere ren je pripravljen, Delo ga že opremja z razsvetljavo. Začelo se bo z vsiljevanjem etike, idejnosti, estetike, ideologije, razumnosti, zdravosti, čistosti — kot vedno; večne kulise politike.

Če sklenemo: razmišljanji J. V. sta jasni akcijski pisanji, ki se zavzemata za to, da bi neko politično telo (najraje povezano z ZK) kontroliralo, usmerjalo in filtriralo delo na področju kulture. Obenem sta važna dokumenta polariziranosti ne samo v kulturnem, marveč tudi političnem (se pravi tudi splošno ideološkem in tudi socialnem) življenju nove slovenske države.

In če nameravajo ti, ki imajo ta hip ladjo v rokah, ugasniti luč tukaj, potem jo nameravajo ugasniti po vsej ladji.

Potem bo tema.

M.J.

DOMAČA NALOGA: Prepričan, da si tudi ti pridno izpolniš domačo nalogo izpred 14 dni in še bolj vzljubil bogastvo duha, ki čaka nate v knjigah in Talijinih hramih, te tokrat obračam k našim bratom, našim bratom — Srbom in Hrvatom:

1) pojdi gledat Nušičeve ŽALUJOČE OSTALE,

2) preberi v oktobrski številki časopisa „Polja“ iz Novega Sada pesmi na strani 23: Janez Kocijančič: MAŠKARA NA PJACI,

3) za splošno razgledanost pa, ki edina omogoča kulturnost tvojega duha, pojdi na ZAGREBSKI VELESEJEM, a

4) da ne pozabiš našega narečja, vzemi s seboj zadnji ZALIV.

Pridno delaj.

RUSI PRIHAJAJO

Prisli so k nam nenapovedani, sredi dopoldneva, zmotili so nas sredi najhujšega dela. Bilo jih je pet, pet urednikov mladinskih časopisov iz Sovjetske zveze. Bili so vsi lepi in rejeni, s kravatami in belimi srajcami. Tudi prav mladi niso bili, tako med tridesetim in štiridesetim. Nekolik o nezaupljivo so stopali po naših prostorih, se s strahom ogledovali po rumenih stenah. Trocki pa Palach pa dve nagici — živčno so si popravljali kravate in gladili svoje kratke, urejene frizure. Glavni in odgovorni urednik? so si ogledovali Dolarjevo mladeniško brado in moje oguljene kavbojke. Nemirno so posedli okrog razmajane mize in med pokanje m s členki začeli postavljati vprašanja. Študentov nas je toliko in toliko, pridno se učimo, ukvarjamo se z znanostjo, s socialnimi vprašanji, z reformo univerze... Zdravo, fantje! pritrese Bobi z lasmi do ramen. Rusi se počutijo vse bolj neugodno. Kam so padli? Je to uredništvo študentskega časopisa ali leglo huliganov? Hipiji, pa urejajo časopis. Zberejo vse dostojanstvo, ki jim je še ostalo — razlagamo jim vsebino prve številke. Gojko (sekretar UK in član sekretariata CK) nam ne zaupa praveč, boji se, da bi kompromitirali partijo, študente, da bi Rusom razkrili naše frakcionastvo in nepokornost. Vendar se brzdamo. Čemu bi se prepirali, kaj lahko sploh dosežemo? Vseeno se sprejmo, zaradi Breznjeva in Češke. Vse bolj zaripli postajajo. Hitijo z reakcijo, s kontrarevolucijo, z imperializmom, pa če si morda ne želimo tretje svetovne vojne s tem, kar pišemo.

Vse skupaj se konča z dolgovoznim in brez vsebinskim pogovorom o znanosti, ki ga diktirajo ruski tovariši, na vsak način se namreč hočejo izogniti nevarnim političnim čerem. Gojko si briše pot in hvali usodo. Za zaključek prisrčna zdravica vodje delegacije. Milan Jesih je spet razočaran nad slovansko dušo. Naše delo teče naprej, ruski gostje si gredo ogledovat ljubljanske politične zanimivosti, v upanju, da bodo čimprej pozabili na grdi madež v slovenskem tisku.

Kaj bi se ukvarjali z njimi, kaj bi zgubljali besede o bivših mladinskih aktivistih, ki so si s pridnostjo in zvestobo priborili uredniške naslove. Kar je bilo na teh bivših komsomolcih edino res zanimivega, je bila aluzija, ki se nam je nehote utrinjala ves čas pogovora. Kako lepo bi bilo, kako bi marsikoga na moč razveselili, če bi posnemali ruske tovariše. Kako bi bila Tribuna Gojku namesto stalnih nevšečnosti vir veselja in ponosa. Tolmačili bi uradno politiko (kolikor bi o politiki sploh govorili), pisali bi ogorčene članke o vojni v Vietnamu, s katerimi bi ob Titovem obisku v ZDA seveda prenehali itd. Predvsem pa bi pisali o univerzi, kako pridno moramo študirati, vabili bi študente v partijske vrste, ponatiskovali bi Popitove govore... Nadeli bi si kravate, postrigli lase, skopili Tribuno, potrgali s sten Trockega in nagice in problemov ne bi bilo več.

Hvala vam, tovariši s Komsomolskaje pravde, pa z Mladega trudnika, vaš obisk je bil pomembnejši in učinkovitejši kot deset kritik UK, prepoved tiskanja, partijski opomini... Če smo prej še včasih omahovali in n popuščali, sedaj je naša pot jasna in začrtana. Vaš vzgled nam bo stal ob strani dan in noč, zagrizli se bomo v svoje delo še bolj kot prej. Pa naj bomo hipiji in reakcija in trockisti in kaj vem kaj še, naj zgubljajo živce in naj nas preklinjajo partijske strukture: Komsomolskaja pravda, potrdila in podčrtala si naš prav.

Jaša Zlobec

O upor in pokolu zapornikov v ameriškem zaporu Attici je bilo v našem tisku precej napisanega. Žal pa so naši časopisi pisali smo o zu nanjem poteku dogodkov. Prepričani smo, da bistvo dogodkov ni v t em, prav tako pa so se v dosedanja poročila prikradle hude, milo reče no, netočnosti, da so se Črni panterji na čelu z Bobbyjem Sealom og radili od attiškega upora. Polega tega pa se pričujoči članek vključuje v širšo obravnavo o ameriški levici, ki smo jo pričeli v prejšnji številki brati iz Soledada.

Uredništvo

Združene države

ATTIŠKA KOMUNA

2. oktober. Revolucija jetnikov v Pontiacu (Illinois). Naval kifeljcev. Devet pripornikov ranjenih.

Tako odmevi iz Attice niso nehali odmevati v ušesih ameriške bur zoazije. Upor v zaporu Attica ni osamljeno dejstvo. Ne vključuje se le v val, ki stresa ameriški kaznilniški sistem, ampak sega precej dlje, je del splošne krize ameriške družbe. Kajti vsaka družba ima ječe, kakršn e zasluži. Attiški uporniki so črpali svojo moč in politično prepričan je iz zaostritve položaja v mnogih drugih delih ZDA. Njihovo sporoči lo sega mnogo dlje od štirih sten obzidja, za katerimi je trideset izmed njih omahnilo....

Ta politična dimenzija je lahko obstojala zaradi smisla za organizac ijo in odgovornost, v kateri je 1200 attiških upornikov vztrajalo v naj težjih okoliščinah štiri dni.

Danes lahko z mnogimi pričevanji rekonstruiramo, kaj so bili ti dn evi svobode.

V četrtek zjutraj, 9. septembra, se skupina jetnikov noče postaviti v vrsto in oditi na delo. Uporniki se hitro polastijo blokov celic B in D; od 2250 zapornikov se jih 1200 pridruži gibanju. 41 stražarjev in c ivilnih uslužbencev jetnišnice vzamejo za talce.

Šef državne kaznilniške uprave pripotuje v jetnišnico. Od jetnikov zahteva, naj takoj izpustijo talce in končajo z uporom.

Na svoje veliko presenečenje pa dobi ukaz, naj gre iskat dva novi narja in naj se nikako ne vrne brez njiju. Pred obema novinarjema pre bere Brother Herb, eden od vodij upora, 32 zahtev, ki jim sledi politi čna deklaracija, iz katere navajamo nekaj odlomkov:

„Kar se dogaja v Attici, je rezultat sistematičnega zatiranja, ki ga izvaja nad jetniki rasistična uprava zaporov. Ljudje smo, ne zveri; noče mo več prenašati živalskega pretepanja in obravnavanja. Vse ameriške državljane, ki imajo kaj zavesti, pozivamo, naj nam pomagajo odprav iti stanje, ki ne ogroža le vsakogar izmed nas, ampak vse prebivalce Z držutenih držav.“

Med zahtevami so: hrana, voda in prostor za vsakega jetnika; prila goditev minimalnih plač, glede na plače države New York za vsako delo, ki ga opravijo zaporniki; primerna zdravniška oskrba in zaposli tev prevajalcev za zdravniške preglede Portoričanov (10% jetnikov je Portoričanov, ki slabo govorijo angleško); svoboda veroizpovedi in pr avica do pravne pomoči za vsakega jetnika, ki to zahteva, svoboda ob iskov (zlasti ukinitve liste, na kateri so napisana imena oseb, ki smejo k jetniku); propustnica za vodje upora, ki je veljavna za „neimperiali stične dežele“. Posebna točka je zahtevala ustanovitev organa, ki bi se ukvarjal s permanentnim varstvom jetnikov: komisije za pritožbe, se stavljene iz izvoljenih jetnikov, zadolženih, da seznanjajo upravo z za htevami svojih tovarišev.

Dodajmo še: pravica do politične aktivnosti za vse jetnike iz drža ve New York; ukinitve cenzure časopisov in revij in možnost ustano vitve skupine za študij in diskusije.

Listo zaključujeta dve bistveni zahtevi:

—odpoklic direktorja zaporov Wardena Mancusija, glavnega preganj alca črncev,

—popolna amnestija za vse, kar se je zgodilo v zvezi z uporom.

Pogajanja so trajala štiri dni, do torka zjutraj. Medtem pa so mori lci že čistili in pripravljali svoje orožje.

V teh štirih dneh so bili uporniki povezani z zunanostjo prek „opa zovalnega komiteja“, ki so ga sestavljali neki svobodni uradnik, predst avnik črnih muslimanov, Bobby Seale za Črne panterje itd... Po njihov i zaslugi in po zaslugi nekaj novinarjev, ki so uspeli prodreti v kaznilni co pred napadom policije, si moremo ustvariti podobo o vzdušju, ki je vladalo v Attiški komuni in o njenem političnem pomenu.

DEKLARACIJA WILLIAMA GAITERJA, ČLANA „OPAZOVALN EGA KOMITEJA“:

„Način, kako so zaporniki vzeli udno v svoje roke, me je impresioni ral. Ko smo razpravljali, je svet enajstih tovarišev sedel za mizo nasprot i skupščini jetnikov. Mi smo jim sedeli nasproti, med njimi in skupščin o. Najprej so nam prebrali svoje zahteve in hoteli, naj jih odnesemo Os wald. Le ta je že izjavil, da ne bo nikoli pristal na amnestijo in odpok lic Mancusija. Svet so sestavljali en belec, dva ali trije Portoričani, vsi o stali so bili črnici. Tak sestav je odraz strukture kaznjencev: 85% je črn cev, 10% je Portoričanov, 5% pa je belcev. Skupščina jetnikov, ki je sed

ela za nami, je lahko slišala vse, kar je kdorkoli rekel, saj smo govorili v mikrofone, ki so bili na voljo vsakomur, ki je želel intervenirati.“

Dan kasneje se je „opazovalni komite“ vnil z novo Oswaldovo zavr nitvijo zahtev. W. Gaiter nadaljuje:

„Ko so uporniki zvedeli za odgovor, ki smo jim ga prinašali, so men ili, da bi sprejetje Oswaldovih pogojev pomenilo izdajo; ne le izdajo sam ih njih, ampak tudi izdajo vseh njihovih tovarišev in sotrpinov v drugi h ameriških ječah.“

REPORTAŽA TOMA WICKERJA IZ NEW YORK TIMESA:

„V nedeljo popoldne je neki črnc zgrabil mikrofona in zavpil vanj. „Vsem zatiranim ljudstvom na svetu! Našli smo rešitev! Rešitev je: ZD RUŽITE SE!“

Ta strastni krik črnega jetnika nam razkriva več značilnosti črne dr užbe: njeno neverjetno trdno zgradbo in organizacijo, njeno politično radikalnost, njeno preobrazbo resnega sovraštva v razredno solidarnost. Ta človeška veriga, ti ljudje so korakali držeč se za roke in uspeli delov ati skupno in enotno ter se popolnoma kontrolirati. Njihova organizaci ja bi bila nemogoča, če bi v bloku D obstajalo kakršnokoli rasno sovra štvo.

Nekoč, ko je neki črni zapornik govoril o bedni usodi črncev v Zdr uženih državah, mu je vpadel v besedo kaznjenelec z močnim portoriški m naglasom: „Toda ne pozabi na naše bele tovariše, ki so v isti godlji k ot mi!“

Ob koncu pogajanj je Brother Richard izjavil „opazovalnemu komit eju“:

„Člani komiteja, zavedamo se, da ste mnogo delali, malo spali in ma lo jedli. Želel pa bi, da se jasno zavedate, da bo treba delati še več. Ker mislimo, da ste nam enaki, smo vam prisiljeni vsiliti naše življenjske po goje.“

Brother Richard, 24 let star črnc, ki so ga starši zapustili, ko je ime l dve leti, je obsojen na štiri leta zaporov zaradi kraje. Kakor Brother H erb, kakor Champ, druga dva glasnika revolucije v Attici, je tudi Richa rd pridobil kulturno razgledanost, smisel za organizacijo in politično z nanje in prepričanje v jetnišnici. Neki bivši jetnik je pripovedoval:

„Črnc, ki pride v zapor, morda niti ni politični jetnik, toda naj si t o želi ali ne, vstopi v jetnišnico, ki je politična.“

Jackson je v nekem pismu napisal:

„Še je tu nekaj črncev, ki jih imajo za zlikovce, a ne mnogo. Čez ča s, ob branju, študiju in razmišljanju, ki so za te tovariše stimulansi, km alu ne boste več našli nobenega razreda, nobene družbene kategorije, k i bi bila bolj osveščena, ki bi bila bolj grenka in bolj pripravljena poseč i po zadnjem zdravilu: revoluciji... Ljudje, ki berejo Lenina, Fanona in Cheja, ne izgubljajo časa za prazno agitacijo, združujejo se, zdivjajo v uzd e in kopljejo grobove.“

O tem pripoveduje neki bivši jetnik iz Attice:

„Zaporniki so si organizirali razne tečaje; razne knjige o politiki, fi lozofiji in ekonomiji so v fotokopijah ali rokopisih krožile po celicah v seh štirih blokih kaznilnice.“

V ponedeljek, 13. septembra, je klan Nixon—Rockefeller—Oswald za u kazal napad, zadnji umazani maneuver. Na predvečer je Bobby Seale, čla n „opazovalnega komiteja“, telefoniral Oswaldu; sporočil mu je, da se v ponedeljek vrne pogledat jetnike, ki zahtevajo več časa za pogovore. Oswald je pristal. Toda ko se je naslednje jutro Seale pojavil pred jetni šnico, so ga obkolili kifeljci. Povsod je bilo vse polno policajev s puška mi; tovornjaki, ki so bili polni pripadnikov nacionalne garde, so se bliž ali zaporu. Nadaljevanje nam je dobro znano.

Boj revolucionarjev iz Attice je postal vzor. Enotne fronte so v veliki h mestih organizirale desetine in desetine mitingov in manifestacij. V N ew Yorku, Chicagu, San Franciscu... V Harlemu se je na poziv Komunis tične partije, Črnih panterjev, Zveze portoriških študentov SWP (Soci alist Worker's Party), YSA (Young Socialist Alliance) itd... zbralo 18. s eptembra na manifestacijo 3000 ljudi.

Danes je cilj ameriških revolucionarjev:

Razložiti in popularizirati borbo ietnikov. Neki črnc je v intervjuju z a Rouge dejal: „Masam mora biti jasen smisel jetniških uporov, kajti b rez intervencije množic bo buržoazija v svojih zaporih lahko brezkrbno masakrirala revolucionarje.“

—Ustanoviti in uveljaviti komisijo, ki bo raziskala policijske zločin e in ki jo bodo sestavljali avtentični predstavniki črnskih, portoriški h in drugih skupnosti.

Jacksona so pobili od zadaj; 28 tovarišev je padlo v Attici; golih rok so se borili proti puškam.

Njihovi pravi heroizem izvira iz njihove zavesti, politične zrelosti in organizacijskih sposobnosti.

Jackson, Brother Richard, Brother Herb in njihovi tovariši so bili borci za revolucijo. Maščevali jih bomo.

Yves CLEMENT

Prevod: Tomaž WRABER

ROUGE, 9. oktobra 1971

Koker en človek, ki neprestano zelo misli, izgleda Jože Snoj, ki se hrani iz fajfe na drugi strani TT. Težko bi našli (pravi in mi tudi, od tega težko bi našli pa ne pravimo nič več, kar bi lahko rekel tudi on) bolj AVTODIVERZANTSKO novinaropisje, ki bi varstvo svojega tipk opisja manj mešalo z zanesljivim okriljem duha. Tu se varstvo duha pravzaprav niti enkrat ne spusti na članek in ga odišavi s svojim modrim sprejem. To bi se lahko zgodilo najprej tako, da bi duh vprašal člana: Kdaj pa je univerza na Slovenskem pravzaprav bila ustanova demokracije, kdaj je imela ozemeljsko nedotakljivost, kdaj so se tam praverjale nove časovne zahteve z duhovnim izročilom? Če bi se duh pustil na članek tako, ne bi bilo treba napisati prve polovice. Ta vedra in pomembna pridobitev naše demokracije bi potem odpadla, odpali pa bi tudi družbeni geni in kaj vemo kakšni spleti in razpleti erozi je, dialektično premikanje kontinentov in vplivi kozlanja vulkanov na olesenitev zemeljske skorje duha. Še kakšen tak zumček v božjo guzico, pa bi se nam strojček lahko zakvačkal. Ampak kaj šele pride: ti vetrovi v omenjeni guzici so sestavljeni iz forme in vsebine, iz gole poze in resnične zavzetosti. Poza je tu očitno forma, resnična zavzetost pa vsebina. To je najbrž tako: če mora opemni pevec, potem ko je odpel v treh urah že mnogo hudega, končno opraviti samomor, naredi najprej pozo: drzno se razkorači in da nož na trebuh: to je forma, nato pa resnično zavzeto zatuli, da se na Kamniških vsipajo plazovi: to je pa vsebina. Ta poza in ta vsebina, ta forma in ta resnična zavzetost sta torej nekaj subtilno nasprotnega, saj gre poza v pozerstvo, vsebina pa v stroko in teorijo. Upor gre v pozerski upor in stroji upor. Če ta operni pevec nastavlja nož na trebuh in nič ne kihne, je pozer, če pa hoče biti v stroki in opravljati teorijo, mora prepevati Prijazna smrt, predolgo se ne mudi. Veš kaj, Snoj, zamudil si vlak, zamudil si čas, ko je pred leti drekec pekec razvnel resnobne ljudi, da so sredi popoldanskega počitka skakali na noge in delali urne telovadne gibe, brezskrbno pozabljajoč na svojo starost in svoje mehko srce. Staraš se, tovariš, natakni si narokavnike. Naše stroke, dragi tovariš, naše vsebine namreč ni. Jeza ni stroka, aktivnost ni več stroka, študentsko gibanje ni stroka. Tvoje Avtodiverzantstvo, ki nosi vso značilnost otvoritvenih govorov in slavnih napitnic, to je stroka. Stroka je verjeti v floskule o prostoru svobodoumnega človeškega duha, kjer se dogajajo in dogajajo ognjevit besede upokojencev demokracije, kjer je ljubezen do stroke ljubezen do univerze pa žebranje molitev duhu, ki nas bo rešil vsega hudega.

ZBOR SODELAVCEV

V četrtek, 4. novembra se dobimo. Prišli bodo vsi, ki se ukvarjajo ali bi se mogoče ukvarjali s kulturno publicistiko ali literaturo. Izrazi ti intelektualci niso zasedeni. Pridejo naj vsi drugi. Vabi vas tako imenovani kulturni urednik Milan Jesih, ki se osebno zavezuje za vaše dobro počutje.

Torej: ČETRTEK, 4. OKTOBRA, OB 18.00 NA UREDNIŠTVU TRIBUNE, TRG REVOLUCIJE 1/II, soba 86. V REDU.

Izvršni odbor skupnosti študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov obvešča prebivalce Ljubljane, da zbira informacije o prostih prireditvah in jih posreduje študentom, ki so zanje zainteresirani. Posredovanje informacij je brezplačno, ponudbe pošljite na naslov:

IZVRŠNI ODBOR SKUPNOSTI ŠTUDENTOV LJUBLJANSKIH VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV, Trg revolucije 1, pod oznako „SOBE“. Po možnosti navedite ceno.

Malo nas je in težko rinemo naprej. Mečejo nam polena pod noge in nas spotikajo. Čim več nas bo, lažje bomo vračali udarce. Po predalih se vam nabira na kupe člankov, po glavah vam brni od genialnih idej. Zakaj? Pridite, podarite nam svoje bogastvo. Rabimo vas.

V PETEK, PETEGA NOVEMBRA OB ŠESTIH POPOLDNE BO NA TRIBUNI SESTANEK POLITIČNE REDAKCIJE. PRIDITE, SODELAVCI. Vaša trdna pest naj prek Tribune udari, da bo odmevala po celi Sloveniji. Tribuna vam je na razpolago, s srcem in dušo.

OBRACA SE MI,
KO TE GLEDAM.

STUDIŠ SE MI.

CRKNI!

POČAKAJ MALO!

SAJ NITI NISI
TAKO SLAB.

VČASIH SI MI
KAR VSEC.

VEČ LAZI!
BOG
KAKO TE PREŽIRAM!

NE, NITI TO
NI RES.

BI ME HOTEL PUSTITI
PRI MIRO ZA TRENUTEK,
DA PREMISLIM TO LADEVO
SAM?

HVALA LEPA!